

۹۰۰۷۱

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده روانشناسی علوم تربیتی
پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی تربیتی

عنوان

بررسی رابطه باورهای کارآمدی معلم، خود کارآمدی ریاضی دانش آموز با عملکرد ریاضی

دانش آموزان پایه ی اول دبیرستان شهرستان فسا، در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶

استاد راهنما

آقای دکتر حمید علیزاده

استاد مشاور

آقای دکتر حسن اسدزاده

داور

آقای دکتر علی دلاور

پژوهشگر: آمنه مدرکی

بهمن: ۱۳۸۶

۱۳۸۷ / ۳ / ۲

۹۵۵۷۱

با سپاس فراوان از استاد ارجمند جناب آقای دکتر حمید علیزاده که در این پژوهش صمیمانه و صبورانه راهنمای من بودند و با تشکر فراوان از همراهی و همکاری بی دریغ استاد گرامی جناب آقای دکتر حسن اسد زاده که در این تحقیق مرا یاری رساندند و با سپاس فراوان از جناب آقای دکتر علی دلاور که زحمت داوری این پایان نامه را پذیرفته اند. برای این بزرگواران موفقیت و شادکامی در تمامی مراحل زندگی از خداوند متعال خواستاریم.

تقدیم

به آنان که مویشان سپید گشت تا رویم سپید بماند
آنانکه راستی قائم در سلگتی قاتشان تجلی یافت

به مادرم

و

روح پاک پدرم

چکیده

موضوع: رابطه ی کارآمدی معلم، خودکارآمدی ریاضی دانش آموزان با عملکرد ریاضی دانش آموزان پایه ی اول دبیرستان شهرستان فسا.

پژوهش حاضر، رابطه ی کارآمدی معلم (کارآمدی شخصی و عمومی معلم)، خودکارآمدی ریاضی دانش آموزان را با عملکرد ریاضی دانش آموزان مورد بررسی قراردادده است. ۵۰ نفر از معلمان ریاضی زن و مرد شهرستان فسا، به پرسشنامه ی کارآمدی معلم اشتون و وب (۱۹۸۲) پاسخ دادند و ۲۰۰ دانش آموز دختر و پسر پایه ی اول دبیرستان، پرسشنامه ی خودکارآمدی ریاضی (قنبرزاده، ۱۳۸۰) پر کردند. عملکرد دانش آموزان در درس ریاضی از نمرات پایان ترم این درس به دست آمده است. یافته های پژوهش نشان دادند که، کارآمدی معلم با خودکارآمدی ریاضی همبستگی خوب و با عملکرد ریاضی دانش آموزان رابطه ی متوسط دارد. از میان این متغیرها خودکارآمدی ریاضی دانش آموزان پیش بینی کننده ی قوی تر برای عملکرد ریاضی دانش آموزان است. بین خودکارآمدی ریاضی و عملکرد ریاضی دانش آموزان نیز رابطه ی مثبت و معنادار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که، بهترین پیش بینی کننده ی عملکرد ریاضی دانش آموزان خودکارآمدی ریاضی است. همچنین، تفاوت معنادار بین خودکارآمدی ریاضی دختران و پسران مشاهده شده است.

کلید واژه: کارآمدی، خودکارآمدی ریاضی، معلم، دانش آموز، دبیرستان.

فهرست مطالب

فصل اول. چارچوب پژوهش

- ۱-۱. مقدمه ۱
- ۱-۲. بیان مسئله ۳
- ۱-۳. اهمیت و ضرورت پژوهش ۶
- ۱-۴. هدف و فرضیه های پژوهش ۹
- ۱-۵. تعریف مفاهیم و واژه ها ۱۰

فصل دوم. پیشینه پژوهش

- ۲-۱. پیشینه ی نظری ۱۳
- ۲-۱-۱. مبانی فلسفی نظریه ی شناختی و اجتماعی ۱۴
- ۲-۱-۲. مفهوم موجبیت دوجانبه ۱۵
- ۲-۱-۳. ساختار روانشناسی رفتار ۱۸
- ۲-۱-۴. باورهای خودکارآمدی ۱۹
- ۲-۱-۵. باورهای خودکارآمدی و گسترش پژوهشی آن ۲۱
- ۲-۱-۶. انواع خودکارآمدی ۲۳
- ۲-۱-۷. ابعاد خودکارآمدی ۲۳
- ۲-۱-۸. منابع باورهای خودکارآمدی ۲۶
- ۲-۱-۹. تمایز خودکارآمدی از سایر سازه های انگیزشی ۲۷
- ۲-۱-۱۰. رشد و تحول باورهای خودکارآمدی ۳۳
- ۲-۱-۱۱. شیوه های اثر گذاری باورهای خودکارآمدی ۳۷
- ۲-۱-۱۲. خودکارآمدی و تفاوت دوجنس ۳۸
- ۲-۱-۱۳. نقش خودکارآمدی در انگیزش تحصیلی ۴۳
- ۲-۱-۱۴. الگوی خودکارآمدی در یادگیری و پیشرفت تحصیلی ۴۵

۴۸	۲-۱-۱۵. خود کارآمدی و خودنظم دهی یادگیری
۵۰	۲-۲. پیشینه پژوهشی
۵۰	۲-۲-۱. تحقیقات در زمینه ی خود کارآمدی
۵۴	الف. ۲-۲-۱. تحقیقات در زمینه خود کارآمدی و پیشرفت تحصیلی
۵۷	ب. ۲-۲-۱. الگوهای علی در خود کارآمدی و پیشرفت تحصیلی
۵۹	۲-۱-۱. خود کارآمدی ریاضی
۶۱	۲-۱-۱-۱. رابطه ی خود کارآمدی ریاضی و عملکرد
۶۴	۲-۲-۲. تحقیقات در زمینه ی خود کارآمدی ریاضی
۶۷	۲-۲-۲-۱. الگوهای علی در خود کارآمدی ریاضی و پیشرفت تحصیلی
۷۵	۲-۱-۲. عملکرد ریاضی
۸۰	۲-۱-۲-۱. سنجش عملکرد ریاضی
۸۱	۲-۱-۲-۲. ضعف عملکرد ریاضی
۸۳	۲-۱-۲-۳. الگوهای علی، عوامل مؤثر بر عملکرد ریاضی
۸۵	۲-۱-۳. کارآمدی معلم
۸۶	۲-۱-۳-۲. مبانی نظری کارآمدی معلم و اندازه گیری آن
۸۶	الف. ۲-۱-۳-۲. مطالعات بر اساس نظریه ی گروه راند
۹۱	ب. ۲-۱-۳-۲. ب. ۲-۱-۳-۲. مطالعات حوزه ی شناختی - اجتماعی بندورا
۹۴	۲-۱-۳-۳. الگوهای نظری در مطالعه کارآمدی معلم
۹۵	الف. ۲-۱-۳-۳. دیدگاه چرنیس
۹۶	ب. ۲-۱-۳-۳. مدل چند بعدی نشانن موران و همکاران
۹۷	۲-۱-۳-۴. منابع باورهای کارآمدی معلم
۹۹	۲-۱-۳-۴-۱. پردازش شناختی اطلاعات کارآمدی
۱۰۱	۲-۱-۳-۵. کارآمدی معلم و رفتارهای آموزشی پیامد آن
۱۰۲	۲-۱-۳-۶. بافت کلاس و مدرسه؛ مدلی از کارآمدی معلم
۱۰۵	۲-۱-۳-۷. شکل گیری و تغییر باورهای کارآمدی معلم

۱۰۶	الف. ۷-۳-۱-۲. باورهای کارآمدی دانشجو معلمان
۱۰۷	ب. ۷-۳-۱-۲ باورهای کارآمدی معلمان باتجربه
۱۰۸	۸-۳-۱-۲. تقویت و بهبود باورهای کارآمدی معلمان
۱۱۱	۹-۳-۱-۲. تأثیرات بافتی بر باورهای کارآمدی معلمان
۱۱۲	الف. ۹-۳-۱-۲. تأثیر بافت مدرسه بر کارآمدی معلمان
۱۱۴	۱۰-۳-۱-۲. کارآمدی جمعی
۱۱۶	۳-۲-۲. تحقیقات در زمینه کارآمدی معلم
	فصل سوم روش شناسی
۱۲۱	۱-۳. نوع پژوهش
۱۲۱	۲-۳. جامعه آماری
۱۲۱	۳-۳. نمونه گیری و حجم نمونه
۱۲۲	۴-۳. روش جمع آوری داده ها
۱۲۲	۵-۳. معرفی ابزار اندازه گیری
۱۲۵	۶-۳. روش آماری
	فصل چهارم. یافته های پژوهش
۱۲۷	مقدمه
۱۲۸	چگونگی توزیع معلمان
۱۳۰	یافته های مربوط به فرضیه اول
۱۳۲	یافته های مربوط به فرضیه دوم
۱۳۳	یافته های مربوط به فرضیه سوم
۱۳۴	یافته های مربوط به فرضیه چهارم
۱۳۵	یافته های مربوط به فرضیه پنجم
	فصل پنجم. بحث و نتیجه گیری
۱۳۹	مقدمه
۱۴۰	۱-۵. فرضیه اول پژوهش

۱۴۰	۵-۲. فرضیه دوم پژوهش
۱۴۲	۵-۳. فرضیه سوم پژوهش
۱۴۳	۵-۴. فرضیه چهارم پژوهش
۱۴۴	۵-۵. فرضیه پنجم پژوهش
۱۴۶	۵-۶. بحث و نتیجه گیری
۱۴۸	۵-۷-۱. پیشنهادهای کاربردی
۱۵۰	۵-۷-۲. پیشنهادهای پژوهشی
۱۵۰	۵-۸. محدودیتهای پژوهش
۱۵۱	منابع

پیوست

فهرست جدول ها و نمودارها

- شکل ۱-۲) الگوی خود کارآمدی در یادگیری و پیشرفت تحصیلی (بندورا و همکاران، ۱۹۹۶) ۴۷
- شکل ۲-۲. الگوی پیش بینی باورهای خود- کارآمدی و پیشرفت (هامپتون و میسون) ۵۷
- شکل ۳-۲: الگوی سهم خود - کارآمدی، خودگردانی و هوش در پیشرفت تحصیلی (به نقل از کدیور، ۱۳۸۰) ۵۸
- شکل ۱-۱-۲: الگوی کلی ارائه شده از عوامل مؤثر بر پیشرفت ریاضی (کبیری، ۱۳۸۲) ۶۷
- شکل ۲-۱-۲: الگوی پیش بینی پیشرفت ریاضی پسران (کبیری، ۱۳۸۲) ۶۸
- شکل ۳-۱-۲. الگوی پیش بینی پیشرفت ریاضی دختران ۶۸
- شکل ۴-۲-۲. تحلیل مسیر متغیرهای پیش بینی کننده پیشرفت ریاضی (نصر اصفهانی، ۱۳۸۲، ص ۹۱) ۷۱
- شکل ۵-۲-۲: الگوی ارائه شده توسط پاجارس و کرانزler (b ۱۹۹۵، ص ۴۳۷) ۷۳
- شکل ۶-۲-۲: الگوی سنجش اختصاصی و انطباقی خود- کارآمدی ریاضی (پاجارس و میلر، ۱۹۹۵)، ۷۵
- شکل ۱-۲-۲-۱: الگوی ارائه شده برای دانش آموزان عادی (پاجارس، ۱۹۹۶) ۸۳
- شکل ۲-۱-۲-۲. الگوی ارائه شده دانش آموزان باهوش (پاجارس، ۱۹۹۶) ۸۴
- شکل ۱-۳-۱-۲. الگوی چند بعدی کارآمدی معلم (تشانن- موران، هوی وهوی، ۱۹۹۸) ۹۶

- شکل ۲-۳-۱-۲. مدل CSC کارآمدی معلم، اقتباس از فرید من و کاس ۲۰۰۲ ۱۰۴
- جدول ۴-۱. توزیع فراوانی معلمان بر حسب جنسیت ۱۲۷
- جدول ۴-۲. توزیع فراوانی معلمان بر حسب تحصیلات ۱۲۸
- جدول ۴-۳. توزیع فراوانی معلمان بر حسب رشته ۱۲۹
- جدول ۴-۴. توزیع فراوانی معلمان بر حسب سابقه تدریس ۱۲۹
- جدول ۴-۵. توزیع فراوانی معلمان بر حسب سن ۱۳۰
- جدول ۴-۱-۱. همبستگی اسپیرمن (کارآمدی معلم و عملکرد ریاضی دانش آموزان) ۱۳۰
- جدول ۴-۱-۲. همبستگی اسپیرمن (کارآمدی معلم و عملکرد ریاضی دانش آموزان) ۱۳۱
- جدول ۴-۲-۱. همبستگی اسپیرمن (باورهای کارآمدی معلم و خود کارآمدی ریاضی دانش آموزان) ۱۳۲
- جدول ۴-۲-۲. همبستگی اسپیرمن (کارآمدی شخصی معلم و عمومی خود کارآمدی ریاضی دانش آموزان) ۱۳۲
- جدول ۴-۳-۱. همبستگی اسپیرمن (خود کارآمدی ریاضی و عملکرد ریاضی دانش آموزان) ۱۳۳
- جدول ۴-۴-۱. آمار توصیفی آزمون t در گروههای مستقل ۱۳۴
- جدول ۴-۴-۲. آزمون لوین و آزمون مناسب میانگین در گروههای مستقل ۱۳۴
- جدول ۴-۵-۱. آمار توصیفی تحلیل و رگرسیون تک متغیره ۱۳۵
- جدول ۴-۵-۲. رگرسیون: آمارهای تعدیل داده شده ۱۳۵

- ۱۳۶ جدول ۳-۵-۴. واریانس یک طرفه آزمون رگرسیون
- ۱۳۶ جدول ۴-۵-۴. ضرایب استاندارد و غیر استاندارد بتا
- ۱۳۷ جدول ۵-۵-۴. رگرسیون خطی مدل گام به گام
- ۱۲۸ نمودار ۱-۴. توزیع فراوانی معلمان برحسب تحصیلات
- ۱۲۹ نمودار ۲-۴. توزیع فراوانی معلمان برحسب سابقه تدریس
- ۱۳۰ نمودار ۳-۴. توزیع فراوانی معلمان برحسب سن

فصل اول

چارچوب پژوهش

۱-۱. مقدمه

اگر چه در طول تاریخ رابطه تنگاتنگی میان شکوفایی علم و تمدن بشری وجود داشته؛ ولی در ۲۵ سال اخیر حجم دانش تقریباً دو برابر شد. و تأثیر شکوفایی بر تمدن داشته است. به نظر می رسد قرن ۲۱ دوران دانش، اطلاعات و ارتباطات است. در این زمان، تفکر، استدلال، تصمیم سازی و ارتباط سازنده از ویژگیهای ضروری هر شهروندی است که می باید فرزند زمان خویش گردد.

نقش ریاضیات در صورت بندی نظم عالم و تبیین پدیده ها به عنوان ملکه علوم بشری از یک طرف، و نقش بی بدیل ریاضیات در پژوهش و تفکر و استدلال و به طور کلی عقلانیت از طرف دیگر، همگی جایگاه منحصر به فردی برای ریاضیات به وجود آورده است. بنابراین، آموزش ایده های مهم و معنا دار ریاضی جوهر اصلی پرورش توانایی های لازم محسوب می شود (گروه مؤلفان آموزش و پرورش، ۱۳۸۵).

پیشرفت ریاضی و عوامل موثر بر آن همواره یکی از زمینه های اصلی تحقیقات روانشناسان تربیتی و محققان آموزش و پرورش بوده است. آاکر^۱ (۱۹۹۰ به نقل از ولفولک، ۱۹۹۳) طی مطالعه ای اعلام کرد که

---

۱. Oaske

فقط ۱۵ درصد دانشمندان، مهندسان و ریاضی دانان را زنان تشکیل می دهند و این، به علت اجتناب زنان از انتخاب رشته های تحصیلی در ارتباط با ریاضی است. شناسایی تفاوت دختران و پسران بیش از هر موضوع دیگر مربوط به جنس مورد تحقیق و اختلاف نظر بوده است.

سوال دیگر که ذهن پژوهشگران را به خود جلب کرده است. اینکه آیا تفاوت در تجربه های اجتماعی شدن منجر به تفاوت عملکرد دو جنس در حیطه ریاضیات می شود؟

در سالهای اخیر، محققان تلاش خود را بر روی تأثیر متغیرهای شناختی، انگیزشی و فرهنگی متمرکز کرده اند. این تحقیقات عموماً رابطه ی بین باورهای خودکارآمدی که در نظریه بندورا مطرح شده است و پیشرفت تحصیلی را مورد تأیید قرار داده است (شانک، ۹۸۳؛ زیمرمن و مارتینز - پونز، ۱۹۹۰). باورهای خودکارآمدی دانش آموزان که پاجارس و گراهام (۱۹۹۹) آن را به عنوان، قضاوتهای دانش آموزان از اعتماد و اطمینانشان برای انجام دادن تکالیف، یا موفقیت در فعالیتهای تحصیلی تعریف می کنند. تأثیر تعیین کننده های دیگر مثل مهارتها یا عملکرد گذشته بر عملکرد بعدی را نیز تعدیل می کنند.

از آنجایی که بر طبق نظر روانشناسان (بندورا، ۱۹۹۹؛ کیدر، ۲۰۰۰) محیط و تقاضاهای گوناگون می تواند بر شناخت، ارتباط، مدیریت ها و در نتیجه یادگیری تأثیر بگذارد. بنابراین محیط اجتماعی، بافت و دیدگاههای معلم، جزء جدایی ناپذیر فرآیند یادگیری و رشد مهارتهای شناختی است (به نقل از هالپرن،

(۲۰۰۱). در این پژوهش محیط، در کارآمدی معلم و خود کارآمدی ریاضی دانش آموز خلاصه شده و سعی دارد تأثیر آن را بر پیشرفت ریاضی بسنجد.

با امید به این که تحقیق حاضر بتواند کمک مختصری به معلمان زحمتکش و دانش آموزان بکند.

۲-۱. بیان مسئله

طبق نظریه شناختی - اجتماعی بندورا^۱ افراد دارای باورهایی هستند، که آنها را قادر می سازد، درجه ای از کنترل بر روی افکار، احساسات و عملکردشان اعمال نمایند. از میان باورهای شخصی، خود کارآمدی^۲ که به باور فرد نسبت به توانایی اش جهت انجام موفقیت آمیز یک تکلیف ویژه اشاره دارد؛ اصلی ترین و پر نفوذترین مکانیزم در کارکرد شناختی انسان است. باورهای خود کارآمدی نقش نیرومندی در مشخص ساختن انتخابهایی که افراد می کنند، تلاشی که خواهند کرد، مدت زمانی که در رویارویی با چالش ها صرف می کنند و درجه اضطراب و اطمینانی که در رویارویی بایک تکلیف ویژه نشان خواهند داد، بازی می کند (بندورا، ۱۹۹۸).

باورهای خود کارآمدی عملکرد انسان را از طریق چهار فرایند میانجی تحت تأثیر قرار می دهند:

۱. اهدافی که افراد برای خود تعیین می کنند و راهبردهایی را که برای رسیدن به این اهداف پیش بینی می نمایند.

۱.. Bandura

۲. Self-efficacy

۲. انگیزش^۱ افراد برای داشتن پشتکار در رویارویی با مشکلات و موانع

۳. چگونگی تصور فرد از خود، زمانیکه برای رسیدن به اهدافش تلاش می کند،

۴. موقعیت هایی را که افراد در شرایط چالش خود انتخاب می کنند (بندورا، ۱۹۹۷).

باورهای خودکارآمدی دانش آموزان که پاجارس و گراهام (۱۹۹۹) آن را به عنوان قضاوت‌های دانش آموزان از اعتماد و اطمینانشان برای انجام تکالیف یا موفقیت در فعالیتهای تحصیلی تعریف می کند، تأثیر تعیین کننده های دیگر مثل، مهارتها یا عملکرد گذشته بر عملکرد بعدی را نیز تعدیل می نماید (بندورا، ۱۹۹۷؛ شانک، ۱۹۹۰؛ ۱۹۹۰؛ زیمرمن، ۲۰۰۰).

باورهای خودکارآمدی با خود تنظیمی و پیشرفت تحصیلی رابطه تنگاتنگ دارد. باورهای خودکارآمدی فرایندهای خودتنظیمی^۲ را تحت تأثیر قرار داده و از این طریق کاربرد راهبردهای شناختی و فراشناختی مؤثری را ایجاد می کند، عاملی که در پیشرفت تحصیلی به طور کلی و در پیشرفت ریاضی به طور اختصاصی، نقش کلیدی و مهم ایفا می کند (زیمرمن و مارتینز، ۱۹۹۰).

درسالهای اخیر بررسی باورهای خودکارآمدی و ارتباط آن با عملکرد ریاضی دانش آموزان موضوع پژوهش های بسیاری بوده است و اغلب این پژوهش ها نشان داده اند که، باورهای خودکارآمدی، عملکرد ریاضی را پیش بینی می کنند، خواه این عملکرد با استفاده از آزمون های استاندارد یا شاخص های معمول

۱. Motivation

۲. Meta cognitive

پیشرفت تحصیلی مورد سنجش قرار گرفته باشند (بندورا، ۱۹۸۶؛ پاچارس، ۱۹۹۶؛ شانک، ۱۹۸۳). از سوی دیگر در زمینه پیشرفت تحصیلی، این سوال اساسی نیز مطرح است که، باورهایی که معلمان نسبت به توانایی های خود دارند، چگونه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ارتباط پیدامی کند؟

کارآمدی معلم؛ به باورهای یک معلم درباره ی توانایی اش برای سازمان دادن و به اجراء آوردن اعمال ضروری و لازم برای تدریس موفقیت آمیز در یک بافت ویژه اشاره دارد این باورها فعالیت و کارایی معلمان را تحت تأثیر قرار می دهد (تشانن- موران و هوی، ۱۹۹۸).

بندورا (۱۹۹۷) از دونوع باورهای خود کارآمدی در حوزه آموزشگاهی نام می برد که نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بازی می کند: اول، باورهای خود کارآمدی دانش آموزان برای تنظیم یادگیری و کسب مهارت که میزان انگیزش و پیشرفت تحصیلی آنها را تعیین می کند. دوم، باورهای معلمان در رابطه با احساس کارآمدی شان برای ایجاد محیط مناسب آموزشی و اعمال شیوه های مؤثر تدریس و مدیریت که موجب پیشرفت در آنها می شود.

بنابراین، پژوهش حاضر این سه متغیر مهم را مورد توجه قرار داده و به دنبال پاسخ گویی به این سوال است که: آیا باورهای کارآمدی معلم و باورهای خود کارآمدی ریاضی دانش آموزان با عملکرد ریاضی^۳ دانش آموزان رابطه دارد؟

۱. Teacher - efficacy

۲ Tshannen- moran & Hoy

۳. Mathematics performance

۳-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق

پژوهش های متعددی برای توصیف و تبیین پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و متغیر های مؤثر آن انجام گرفته است. در سالهای اخیر، محققان تلاش خود را بر روی متغیر های شناختی و انگیزشی متمرکز کرده اند. این تحقیقات عموماً رابطه بین خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را مورد تأیید قرار داده و ضرورت مطالعه گسترده ی باورهای خودکارآمدی و چگونگی اثرگذاری این باورها بر روی یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را مورد تأکید قرار دادند (شانک، ۱۹۸۳، زیمرمن و مارتینز- پونز، ۱۹۹۰؛ زیمرمن و همکاران، پاجارس و گراهام، ۱۹۹۹).

در میان پژوهش های انجام گرفته در زمینه خودکارآمدی حوزه ریاضیات، توجه ویژه را به خود اختصاص داده است؛ به این دلیل که ریاضی دارای جایگاه برجسته ای در برنامه ریزی ها و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی دارد و معیاری مهم و باارزش برای گزینش دانش آموزانی است که بیشتر در رشته های علوم پایه و مهندسی ادامه تحصیل می دهند (پاجارس و گراهام، ۱۹۹۹).

از سوی دیگر انتخاب رشته تحصیلی، یک تصمیم مهم تحصیلی و شغلی برای دانش آموزان است و در حقیقت زیر بنا و جهت دهنده مشاغل آینده ی فرد و عامل بسیار مهم در موفقیت و پیشرفت و رضامندی از زندگی است. پژوهش ها نشان داده اند، دانش آموزان رشته هایی را انتخاب می کنند که احساس می کنند در آن توانمند تر هستند (موسوی نژاد، ۱۳۷۶). بنابراین، پژوهش ها با زمینه ی باورهای خودکارآمدی و

کمک به دانش آموزان برای به دست آوردن یک درک واقع بینانه از باورهای کارآمدی شان در حوزه های مختلف از جمله ریاضیات ضروری به نظر می رسد.

شواهد نشان می دهد که، درصد بزرگی از دانش آموزان کشور ما در سال اول دبیرستان و قبل از انتخاب رشته تحصیلی ترک تحصیل می کنند. صرف نظر از عوامل مؤثر دیگر در ترک تحصیل دانش آموزان، مهمترین دلایل ترک تحصیل در این مقطع این است که، دانش آموزان نسبت به توانایی های خود جهت انتخاب و ادامه تحصیل، دچار تردید هستند. حال آنکه بسیاری از دانش آموزان از لحاظ استعداد و توانایی تحصیلی در سطح بالایی می باشند. اما به لحاظ وجود مشکلات ساختاری در نظام تعلیم و تربیت کشور و در نتیجه ناکارآمدی این نظام در شکوفا ساختن و به نتیجه رساندن توانایی ها، این باور نادرست که دانش آموزانی که فاقد توانایی لازم جهت موفقیت در فعالیتهای تحصیلی هستند، شکست و کمبود را به فقدان توانایی های خود نسبت می دهند، ایجاد می شود (کریمی، ۱۳۸۰).

در چنین شرایطی خود کارآمدی، به عنوان یک متغیر انگیزشی مهم در تحت تأثیر قرار دادن انگیزش، تلاش و پشتکار دانش آموزان می تواند نقش به سزایی ایفا کند. همچنین نقش معلمان و مربیان نیز در اصلاح باورهای خود کارآمدی نادرست و ایجاد باورهای کارآمدی صحیح و واقع بینانه در دانش آموزان اهمیت ویژه ای می یابد.

در سالهای اخیر، پژوهش در زمینه خود کارآمدی رو به گسترش است، با این حال به نظر می رسد که این تحقیقات کافی نبوده و با توجه به گفته بندورا (۱۹۸۶، ۱۹۹۷) مبنی بر اینکه باورهای خود کارآمدی یک متغیر